

De ouderbijdrage

Ondanks een prachtige brochure van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap ('De ouderbijdrage, verplicht vrijwillig') komen er vanuit scholen nog diverse vragen die betrekking hebben op de vrijwillige ouderbijdrage. Met name het woord 'vrijwillig' wil nog wel eens voor onduidelijkheid zorgen. Hoe zat het nou ook alweer?

door Sherida Jurg-Smith

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) zijn de regels met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage vastgelegd in artikel 13, lid 1 sub e en in artikel 40, lid 1. In de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is dit geregeld in de artikelen 24a, lid 1 sub d en 27, lid 2. Deze luiden als volgt:

WPO

Artikel 13. Schoolgids

1. De schoolgids bevat voor ouders, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school en bevat in elk geval informatie over:
 - e. de geldelijke bijdrage, bedoeld in artikel 40, 1^e lid, waarbij een ontwerp van een overeenkomst voor een dergelijke bijdrage, die voldoet aan de eisen die in artikel 40, 1^e lid, zijn geformuleerd, in de schoolgids wordt opgenomen.

Artikel 40. Toelating en verwijdering van leerlingen

1. De toelating mag niet afhankelijk worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders. Overeenkomsten waarbij ouders worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig, behoudens voorzover zij na de toelating van de leerling tot de school schriftelijk zijn aangegaan en in het desbetreffende schriftelijke stuk aan de ouders kenbaar is gemaakt dat het een vrijwillige bijdrage betreft waarvoor de overeenkomst niet hoeft te worden aangegaan, doch waarvoor geldt dat na de ondertekening wel een verplichting tot betaling van de overeengekomen bijdrage bestaat. Zodanige overeenkomsten zijn evenzeer nietig, indien deze niet hebben voorzien in de vermelding dat de ouders de mogelijkheid hebben er voor te kiezen om de overeenkomst slechts voor bepaalde voorzieningen aan te gaan en ten behoeve daarvan niet een specificatie voor de te onderscheiden voorzieningen in de overeenkomst is opgenomen. Zodanige overeenkomsten zijn voorts nietig indien ten aanzien daarvan geen reductie- en kwijtscheldingsregeling geldt en de inhoud van die regeling niet in de overeenkomst is opgenomen. Een overeenkomst wordt telkens voor de periode van een schooljaar aangegaan.

WVO

Artikel 24a. Schoolgids

1. De schoolgids bevat voor ouders, voogden, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school en bevat in elk geval informatie over:
 - d. de geldelijke bijdrage, bedoeld in artikel 27, 2^e lid, waarbij een ontwerp van een overeenkomst voor een dergelijke bijdrage, die voldoet aan de eisen die in artikel 27, 2^e lid, zijn geformuleerd, in de schoolgids wordt opgenomen.

Artikel 27. Toelating, verwijdering, voorwaardelijke bevordering en verblijfsduur

2. De toelating wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens de wet geregelde bijdrage. Overeenkomsten waarbij ouders worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig, behoudens voorzover zij na de toelating van de leerling tot de school schriftelijk zijn aangegaan en in het desbetreffende schriftelijke stuk aan de ouders kenbaar is gemaakt dat het een vrijwillige bijdrage betreft waarvoor de overeenkomst niet hoeft te worden aangegaan, doch waarvoor geldt dat na de ondertekening wel een verplichting tot betaling van de overeengekomen bijdrage bestaat. Zodanige overeenkomsten zijn evenzeer nietig, indien deze niet hebben voorzien in de vermelding dat de ouders de mogelijkheid hebben er voor te kiezen om de overeenkomst slechts voor bepaalde voorzieningen aan te gaan en ten behoeve daarvan niet een specificatie voor de te onderscheiden voorzieningen in de overeenkomst is opgenomen. Zodanige overeenkomsten zijn voorts nietig indien ten aanzien daarvan geen reductie- en kwijtscheldingsregeling geldt en de inhoud van die regeling niet in de overeenkomst is opgenomen. Een overeenkomst wordt telkens voor de periode van een schooljaar aangegaan.

In het kort komt het erop neer dat er slechts een ouderbijdrage gevraagd mag worden als voldaan is aan de in de wet geregelde voorwaarden. Eén van de voorwaarden is de schriftelijke overeenkomst, gesloten tussen het bevoegd gezag en de ouders. Het slechts ter hand stellen van de schoolgids waarin is bepaald welke kosten de ouders dienen bij te dragen, is onlangs weer door de rechter als onvoldoende bevonden om vervolgens de ouderbijdrage van ouders te kunnen vorderen. In zijn uitspraak heeft de kantonrechter van de Rechtbank Almelo op 29 maart 2005 nog eens expliciet uitgesproken dat een overeenkomst waarbij van de ouders verplicht een schoolbijdrage wordt gevraagd, alleen dan rechtsgeldig is wanneer dit uitdrukkelijk door de school en de ouders schriftelijk is overeengekomen. De veelal door scholen opgenomen regeling in de schoolgids met betrekking tot de niet-wettelijke schoolbijdrage voldoet niet aan genoemd vereiste en is derhalve nietig. Een school kan geen rechten ontlenen aan het feit dat een leerling is ingeschreven en dat bij het aangaan van deze overeenkomst de schoolgids ter hand is gesteld waarin de bepaling inzake de ouderbijdrage staat vermeld.

Sherida Jurg-Smith is jurist bij Dyade Advies en werkt vanuit Dyade Ede.